והא טעמא דרבי יוסי משום הפסד הרמאי הוא. וכיון דטעמא דהכי מה לי כלי מה לי מעות והיכי תיקו לדעתין למימר דכמעות מודה להו לרבנן ואמאי מצטרך למתנייה: **לרבנן לישטריך.** לאשמועינן מילתא דרבנן תנינהו לתרוייהו ואי תנא כלים הוה אמינא הכי נמי דלא מצטרך תו למתני מעות אבל המפקיד מעות הוה אמינא כיון דלא תני כלים למימר לך זו גלגל הליכה פסידא דשבירא כלי אלא אף זו לפיכך פסידא דגדול אמרינן הכי: **מתני' המפקיד.** ע"י עכבריס או ריקבון: **לא יגע בהן.** למוכרן וטעמא מפרש בגמ': **גמ' קא סלו.** תביעה עליו על ידי שעמל בהן וקא משתמר לו מהם הוא רוצה מפעה קבין של תחיים ניקח בדמיהן אם ימכרו: **חיישינן שמא.** ומסור להתכילו לזרים: **לפיכך.** הואיל ומסור למוכרן משום דרוצה לתת בקב שלו הרי הן בחזקת קיימים ומותר בעל הבית לעשותן תרומה ומעשר על פירות שיש לו בביתו: **מאי לפיכך.** מיסור מכירה משום דא הוא והיכי תלי מנת עשיימו במיסור מכירה: **השתא דאמור רבנן לא תזכין דחיישינן.** שמא עשאן המפקיד תרומה הרי הן בחזקת שלא נמכלו ועושה חומן בעל הבית כו': **מחלוקת.** דתניא: **בבדי חסרונן.** כלרך שאר תבואות כמו שמפורש בשמעתין (לקמן דף מ.) למיטין ולחורז תשעה חמאי קנין לכור: **אבל אם אחזודין יותר מבדי חסרונן.** לפי' רבנן מודו דימכרם בב"ד: **ודאי פליגי.** הא דרבי יוחנן דאי אימא למיחש לשמא עשאן בעליהן תרומה לפיכך ביותר מבדי חסרונן נמי לתסור למזבניהו: **מי לימא פליגי.** דוקא אמר רב כהנא שאם תשעה קבין הן נוח לו שיאבדו על קב ואל יתכרם דהוה ליה יותר מבדי חסרונן ופליגי הא דר' יוחנן עליה או לאו דוקא ט' קבין נקט אלא נוח לו שיהא נפסד קלא ולעולם כדי חסרונן ותו לא: **גוומא.** שפת יתר: **מיתיבי.** לרבי יוחנן: **וקתני.** בעל הבית טבלים שאין פירותיו מתוקנין שאין אלו קיימין אחוז קומץ עליהן: **לא שביחי.** ואין לחוש בכך: **ופרכינן ואי משכחתי** (ג) **מי מוכנין לזו.** בתמיה: **ליחוש שמא עשאן כו'.** ומנלא המוכר מתכיל תרומה לזרים: **בדמי תרומה.** בזול שאין עליה קופצין לקנותה שאינה נאכלת אלא לכהנים וגריכה שימור בטהרה: **לקמיה הוא דסויא יפר מבדי חסרונן.** לזמן מרובה יש בתאנים יפר מבבי חסרונן: **מקמי דניחוי לו.** שאין אדם מסתפק טבלים כל כך זמן מרובה כזה מלתקנן: **ודחכים.** יפה טעה דוסבנו והמתיך תשמלי"ר בגמ"ו (ג) כדתמר (ויק יג) וכבל תבואתי תשרם תעקר שרשיה וכמו על לא ירתק חבל הכסף (קהלת יב) יפתחו רחוקות עבותיה: **עושה לפי תקנה.** לקמיה (ג) מפרש מאי תקנה יש עוד הלא כל קילקול העתיד לבא כבר בא הוא: **ואין מוכרן לעלמו.** שלא יתאדוהו שמא לקחן בזול: **פורטין.** מחליפין פרוטות גחושת בשלעי כסף מפני שהפרוטות מתעפשות ונפסלות: **ממחו.** מחכל שגוזין מבעלי בתים לחלק לעניים בכל יום: **מאי לאו לפיגו יפר מבדי חסרונן.** ומיכא למשן דתמר לא יגע ותא תמרת דבבי הכל מוכרן: **כיון דקם קם.** מאחר שעמדו בקלקולם הרי כבר עמדו ולא יתקלקלו מעתה יותר מבל שאר פירות הולכין ומרקיבין תמיד: למאי

שמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר. הקשה ר"ת וכי מחשבו מחיריהם לתרום שלא מן המוקף כדתמר בפרק בל הגט (גיטין דף ל:) ופ"ק דחולין (דף ז.) גבי ר"ש שחכל עלה של ירק וחזר"ת דהכא גבי פקדון תולין בחשבח מועטת שלא יגע בהם וחייסינן שמא בערב שבת תרם שלא מן המוקף דבבי כדתמרינן בהשואה רבה (יבמות דף פג.) לי נמי כדתמרינן פרק בכל מערבין (עירובין דף נב:) ניחא ליה לחבר לדיעבד ליסורא זוטא דהיינו שלא מן המוקף לחבל בחולין (דף ז.) ובפרק בל הגט (גיטין דף ל:) לא חיישינן כיון שאינו פקדון וטפי חמרינן בפרק זה בורר (סנהדרין דף ל.) ולחו שחביסס הטומן מעות בשידה תיכה ומגדל ומחר של מעשר שני הם אם כמעריס לא חמר כלום חלמא חולין בחר רוב מעות שהם חולין להקל ותע"פ שפירש שהם מעשר ובהשתא שהלכה (יבמות דף קטו:) גבי מלא כלי והיה כחוב עליו קו"ף קרבן מ"ו תרומה הם אין כחוב עליו לא חיישינן והא דתמרינן בהזהב (לקמן דף מט.) ישראל שחמר לבן לוי כור מעשר ו) לחביך בידי לבמי לעשותו תרומת מעשר על מקום אחר היינו נמי בשבחות וימים טוביס וכן הא דקתני בשמוך לפיכך בעל הבית עושה אותו תרומה ומעשר על מקום אחר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מחלוקת בבדי חסרונן אבל יותר מבדי חסרונן [ג]דברי הכל מוכרן בב"ד אדרב נחמן בר יצחק ודאי פליגא אדרב כהנא מי לימא פליגא כי קאמר רב כהנא בבדי חסרונן קאמר והא רוצה בקב שלו מתשעה קבין של חבירו קאמר גוזמא בעלמא מיתיבי לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר וליחוש דלמא הוו להו יותר מבדי חסרונן וזבנינהו וקא אכיל טבלים יותר מבדי חסרונן לא שביח ואי משתכחי מאי מזבנינן להו וליחוש שמא עשאן בעל הבית תרומה ומעשר על מקום אחר כי מזבנינן נמי [ד]להנהים בדמי תרומה מזבנינן להו ולרב נחמן בר יצחק נמי נזבנינהו להנהים בדמי תרומה בהא פליגי דרבה בר בר חנה סבר יותר מבדי חסרונן לא שביח מידי וכי משתכח לקמיה הוא דהויא יתר מבדי חסרונן אי עביד להו בעה"ב תרומה ומעשר על מקום אחר מקמיה דהוו להו יותר מבדי חסרונן עביד להו הלכך כי הוו להו יותר מבדי חסרונן נזבנינהו להנהים בדמי תרומה ורב נחמן בר יצחק סבר יתר מבדי חסרונן משכח שביח וכי הוו להו לאלתר הוא דהוו להו ואי אמרת נזבנינהו זימנין דקדים ומזבין להו וכי עביד להו בעל הבית תרומה ומעשר על מקום אחר לא ידע דזבנא וקא אכיל טבלים מיתיבי המפקיד פירות אצל חבירו והרקיבו יין והחמיץ שמן והבאיש דבש [ה]והדביש הרי זה לא יגע בהן דברי ר"מ וחכמים אומרים [ו]עושה להם תקנה ומוכרן בבית דין [ז]ובשהוא מוכרן מוכרן לאחרים ואינו מוכרן לעצמו [ח]כיוצא בו [ט]גבאי צדקה בזמן שאין להם עניים לחלק פורטין לאחרים ואין פורטין לעצמן גבאי תמחוי בזמן שאין להם עניים לחלק מוכרין לאחרים ואין מוכרין לעצמן קתני מיהת פירות והרקיבו מאי לאו אפילו יתר מבדי חסרונן לא בבדי חסרונן והא יין והחמיץ שמן והבאיש דבש והדביש יתר מבדי חסרונן נינהו שאני הני כיון דקם קם שמן והבאיש דבש והדביש

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ב) [יבמות יט. וש"נ], ג) פסחים יג., ד) עיין סנהדרין קג. ובפרש"י שם ד"ה מדבים ובפרש"י להכת, ה) ב"ב ח: פסחים יג., ו) [ל"ל כמון], ז) [ע"ב], ח) [גמ' שלפנינו אימא לך וכן בעתיקו תום' גיטין ל: ד"ה וכי],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מיישינן וכו' לזרים עם"ל ותמ"ב מ"ה היינו דקתני לפיכך הואיל: (ב) ד"ה ופרכינן ואי משכחתי מאי מזבנינן:

מוסף רש"י

אבודין. נתמרין וסולכין (פסחים יג.). **והדביש.** נתקלקל ונעשה גלול מתחת ממש (סנהדרין קא.). **פורטין.** פרוטות של נחשת שנגנו לנתקה וכשמסרין לחתם מחליפות, לרוך לפרוטן בכסף (פסחים יג.) פרוטות שנגנו לוקחין דינרי כסף לפי שהפרוטות של נחשת מחליפות (ב"ב ח:). ואין פורטין לעצמם. כן יחשדוס שפורטין בזול (שם). **תמחוי.** מחכל לחם ומיני מחכל שגוזין לחלק (פסחים יג.). **ואין מוכרין לעצמן.** שמא יחשדוס שלקחוס בזול (שם).

רבינו חננאל

מתני' המפקיד פירות אצל חבירו אפי' הן אבודין לא יגע בהן מאי טעמא אמר רב כהנא רוצה אדם בקב שלו מט' קבין של חבירו. רב נחמן בר יצחק אמר חיישינן שמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר. מיתיבי המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע בהן לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר. ומקשי' בשלמא לטעמיה דרב כהנא היינו דקתני לפיכך פי' כיון שאין אדם רוצה שיחליף לו פירותיו אלא ישאירו לו כמות שהן לפיכך בעל הבית עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר. אלא לטעמיה דרב נחמן מפני שבעל הבית עושה אותן תרומה מיבעי ליה למימר. ופרקינן כיון דאמור רבנן לא יגע בהן דחיישינן שמא בעליהן עשאום תרומה לפיכך בעל הבית עושה אותן תרומה כו': אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן מחלוקת בבדי חסרונן. **מקמי דניחוי לו.** שאין אדם מסתפק טבלים כל כך זמן מרובה כזה מלתקנן. **ודחכים.** יפה טעה דוסבנו והמתיך תשמלי"ר בגמ"ו כדתמר ויחל נפשי וכבל תבואתי תשרם תעקר שרשיה וכמו על לא ירתק חבל הכסף יפתחו רחוקות עבותיה. **עושה להם תקנה.** לקמיה מפרש מאי תקנה יש עוד הלא כל קילקול העתיד לבא כבר בא הוא. **ואין מוכרן לעצמן.** שלא יתאדוהו שמא לקחן בזול. **פורטין.** מחליפין פרוטות מחושת בשלעי כסף מפני שהפרוטות מתעפשות ונפסלות. **ממחו.** מחכל שגוזין מבעלי בתים לחלק לעניים בכל יום.

רבינו חננאל (המשך)

נחמן [בר יצחק] דהוא אמר חיישינן שמא עשאן תרומה ותרומה אינה נאכלת לשום חולין ור' יוחנן הא אמר מוכרן הלכך ודאי פליגי. לימא דהא דר' יוחנן פליגא עליה אבל בחסרון יותר מזה לא אמר רב כהנא לא יאכול ולא פליגא עליה דר' יוחנן. ומקשי' לר' יוחנן וניחוש דלמא הוה בהן חסרון יתר מבדי חסרונן ששנינו במשנתינו ומכרם על פי ב"ד מי שהיו מופקדין אצלו ולמה שנינו לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה כו'. פי' בגון שהיו לו פירות טבל בביתו אומר הפירות שיש לי פקדון אצל פלוני הרי הן תרומה ובין שמכרם נמצא אוכל על מנת שפירותיו קיימין ובין שאין בעליהן עושין אותן תרומה על מקום אחר אלא בקרוב זמן שדבר ברור הוא שאין בתוך זה הזמן עלה בהן יותר מבדי חסרונן דאמרי' ודאי חל עליהן שם תרומה ונפטרו הפירות שהפרישן עליהן אבל אחר זמן הרבה דאיכא למיחש דלמא הוה בהו יותר מבדי חסרונן לא ועל אורחא דא ג) דשמעתא הדה. ומקשינן המפקיד פירות

ו) ל"ל כמון שהם שלהן כדי שתקרון כלתון וכו'.
ז) תוי ל"ל לתמרי כדי שתקרון וכו'.
ח) תוי ל"ל ועל אורחא דא לתמר מקמן דשמעתא הדה.

מג א מיי' פ"ז מהל' שלוה ופקדון הל' ג ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין קפ טוש"ע מ"מ סי' רלב סעיף טו:
מד ב מיי' שם:
מה ג מיי' שם וסמג שם טוש"ע שם:
מו ד מיי' שם:
מז ה מיי' שם הל' ג וסמג שם טוש"ע שם סעיף טז:
מח ו מיי' שם הל' ה טוש"ע שם סעיף יט:
מט ז מיי' פ"ע מהל' מתנות עניים הל' י"ח סמג עשין קסב טוש"ע ד"ד סי' רמ סעיף ב: